

AUDIȚIA MUZICALĂ LA PREȘCOLARI

Dezvoltarea capacităților de receptare a muzicii reprezintă unul dintre principalele obiective ale educației muzicale. Obiectivul urmărește să-i facă pe copii să înțeleagă frumosul muzical și să-l integreze în propria viață, în comportamente morale, sociale, culturale. El se concretizează în înțelegerea muzicii, neexistând dependența de dotarea muzicală a copiilor. Înțelegerea muzicii este un proces complex: senzorial, cognitiv, emoțional și volițional și se realizează prin audiții muzicale.

Receptarea se referă la înțelegerea muzicii, fiind o activitate la care participă componenta senzorială, rațională, volițională și emoțională, în același timp.

Principala activitate prin care se realizează dezvoltarea capacităților de receptare a muzicii o constituie audiția, care trebuie să depășească faza de ascultare pasivă.

Există o deosebire esențială între ascultare și audiție. Aceasta constă în complexitatea audiției, în profunzimea și în extinderea ei spre alte funcții culturale, educative, gnosologice, anxiologice, psihologice. În acest sens, asupra celui care audiază o lucrare muzicală se reflectă efecte psihologice, morale, voliționale și estetice.

Ascultarea nu necesită procese intelectuale și voliționale, referindu-se la sonoritățile înconjurătoare. Ea este folosită în educația muzicală atunci când, copiii trebuie să distingă sunetele muzicale de zgomot, înălțimile, interpretări ale unor cântece de către colegi etc., reprezentând o etapă pregătitoare pentru audiția muzicală.

Ascultarea cântării model de către educatoare realizează trecerea de la o fază la alta, ca activitate comună a celor două etape: ascultarea și audiția. Această trecere se realizează și prin dezvoltarea deprinderilor de ascultare activă.

Audiția muzicală constă în ascultarea unor piese muzicale, instrumentale sau vocal-instrumentale, înregistrate pe discuri, benzi magnetice, reprezentând calea cea mai eficientă și directă de a dezvolta gustul copiilor pentru armonia, frumosul din muzică. Piese audiate declanșează trăiri emoționale, sensibilitate.

Audiția muzicală, în forme neorganizate, constituie primul contact al copiilor cu muzica, iar cele organizate ocupă un loc însemnat printre mijloacele educației muzicale în

grădiniță, formând și dezvoltând copiilor deprinderea de a asculta conștient, precum și capacitatea de a înțelege mesajul muzical.

Perceperea muzicii reprezintă un obiectiv însemnat al educației muzicale. Pornind de la aserțiunea lui Goethe: „fiecare om aude numai ceea ce el înțelege”, este necesar ca perceperea muzicii să necesite pregătire, cultivare, antrenament care să ducă la o participare activă, însoțită de dorința de a descoperi noutatea, sub îndrumarea directă a educatoarei. Astfel, concludente sunt cuvintele lui Berthold Brecht: „a fi spectator e o artă care se învață”.

„Ascultarea activă este o activitate intelectuală, imaginativă, care presupune o ascultare bazată pe cauzalitate, respectiv, copiii trebuie să știe: de ce ascultă anumite fapte sonore, ce urmăresc, ce descoperă și de le place ceea ce ascultă”.¹²

Copiii nu conștientizează faptul că melodiile auzite au valoare educativă și formativă. Lor le place să asculte muzică și diferite surse sonore, deși nu înțeleg că muzica este un limbaj sonor specific, la fel ca vorbirea, care trebuie să fie ascultată cu înțelegere. De aceea, percepția muzicală nu se poate face decât prin interpretarea, audierea, simțirea și înțelegerea unor lucrări reprezentative ale literaturii muzicale românești și universale.

Atunci când în perceperea unei lucrări muzicale se obțin judecăți și criterii de valorizare, receptarea se transformă în cunoaștere.

În alegerea pieselor, trebuie să se țină seama de aceleași criterii, ca și în cazul selectării cântecelor:

- concordanță cu tema;
- accesibilitate;
- valoare estetică;
- valoare educativă.

Tematica auditivei trebuie să coincidă cu subiectul activității, să răspundă conținutului de idei ce se urmărește, evitând combinarea pieselor de facturi și stiluri diferite.

Accesibilitatea se referă la respectarea:

- capacității de intuire a structurii muzicale și de recepționare a mesajului de idei și sentimente a pieselor;

- mersului gradat în alegerea lucrărilor, de la interpretări vocale spre cele vocal-instrumentale, precum și de la formații restrânse la formații ample (acestea trebuie executate expresiv, pentru a-i emoționa pe copii și pentru a le înlesni o înțelegere mai profundă);
- capacității de concentrare în timp a copiilor (la început, copiii trebuie să asculte cântece formate dintr-un singur rând melodic, care se repetă pe mai multe versuri poetice, apoi se trece la ascultarea unor cântece mai complexe).

Valoarea estetică și educativă a pieselor audiate asigură atenția și interesul copiilor pentru această activitate.

Un rol important în dezvoltarea capacităților de receptare îl deține atenția auditivă, întrucât îi transformă pe copii, din ascultători pasivi, neinteresați de înțelegerea a ceea ce ascultă, în auditori conștienți, dornici să urmărească și să descopere elemente noi.

Atenția auditivă este o facultate intelectuală care se formează în timp prin exerciții, printr-o muzică ce le trezește copiilor interesul. Astfel, aceștia vor asculta cântece pentru copii cu text, vor fi familiarizați cu ceașii diferite cagen și modalitate de exprimare: muzică populară: „Hora”, „Geampara”, muzică clasică, lucrări vocale și instrumentale, orchestrale, lucrări programatice, cum ar fi: „Anotimpurile” de Antonio Vivaldi, basme muzicale: „Petrică și lupul” de Serghei Prokofiev, „Capra cu trei iezi” de Alexandru Zirra. Aceste ultime două exemple operează cu imagini concrete, sugestive, ușor de depistat și de asociat cu altele, aparținând altor arte.

Actvitatea de tăcere este o modalitate eficientă, care dezvoltă atenția auditivă, trezind curiozitatea intelectuală. Copiii se liniștesc, se calmează și astfel, li se dezvoltă gustul pentru liniște. După acest moment, copiii trebuie să asculte. Deci, important este ca mai întâi, copiii să aibă formată deprinderea de a asculta și apoi, de a cânta.

De exemplu, se recită copiilor versul: „ Hai să cântăm!”, apoi educatoarea cântă:

Hai să cân-tăm!

Se cere copiilor să precizeze ce impresie le-au făcut cuvintele rostite și cele cântate.

În perioada prenotației, audiția muzicală înlocuiește sau precede interpretarea model a unui cântec ce urmează a fi însușit după auz, se poate utiliza eficient în fixarea însușirii unui cântec, pentru a compara interpretarea copiilor cu cea înregistrată de către un cor, după însușirea unui cântec, se poate audia altul cu același conținut și caracter sau de același compozitor, pentru stabilirea asemănărilor.

Pentru eficiența audiției muzicale, în organizarea ei, am implicat metoda problematizării, în vederea trezirii interesului pentru activitate. De exemplu, <ne mișcăm cum „ne spune” muzica>, recunoaștem un cântec, recunoaștem un instrument, o problemă muzicală etc..

Prof. inv. preprimar Moraru Daniela

Liceul Teoretic Ion Creangă Tulcea